

FICIORU (FECIORU) IOSIF ION – colonel (n. 4 apr. 1928, com. Cucerdea, jud. Mureș)

Naționalitatea: română

Originea și apartenența socială: muncitorească

Profesia de bază la încadrarea în MAI: electrician

Funcții în organizații politice, de masă și obștești: membru PCR din 1946; activist în Biroul Județenei Târnava Mică a Tineretului Progresist (oct. 1946 – mart. 1947); secretar al celulei PCR/PMR din Uzina Electrica din Târnăveni (mart. 1947 – sept. 1948); instructor cu probleme organizatorice în Secția Organizatorică a Județenei de Partid Târnava Mică (dec. 1948 – iun. 1949); membru în Comitetul de partid al Școlii de ofițeri politici nr. 1 din Ineu – MFA (1 ian. – 15 iun. 1950); membru în Comitetul de partid al Școlii de Contrainformații km. 32 Periș (iul. – aug. 1950); secretar al organizației de bază PMR din Serviciul de cadre al Direcția Lagăre și Colonii de Muncă (DLCM) (24 nov. 1952 – iun. 1953); secretar al organizației PCR din Colonia de muncă Giurgeni/formațiunea 0319 (oct. 1965 – 1967); membru în BOB a PCR al Spitalului penitenciar București (1979 – 1982)

Studii civile: 7 clase în comuna natală (1935 – 1942); Școala de ucenici de pe lângă Fabrica „Nitrogen” din Târnăveni (1942 – 1946); Școala medie din Tulcea și Școala medie nr. 2 din Constanța (1961 – iun. 1965); Facultatea de Drept – Universitatea din București, cursuri fără frecvență (1970 – 1975). Diploma de stat a obținut-o în februarie 1976 în urma susținerii examenului de licență.

Stagii militare: Regimentul 2 Aviație Craiova (19 nov. 1949 – 1 ian. 1950). În ianuarie 1950 a fost selecționat pentru Școala de ofițeri politici de la Ineu iar în iunie 1950 a fost recrutat pentru Școala de contrainformații km. 32 Periș, pe care a absolvit-o la 23 august 1950 cu gradul de locotenent.

Studii militare: Școala de ofițeri militaro-politică nr. 1 din Ineu – MFA (1 ian. – 15 iun. 1950). Datorită rezultatelor bune obținute în această școală a fost selecționat de către Serviciul de contrainformații al Armatei din DGSP pentru a urma Școala de

contrainformații km. 32 Periș (15 iun. – 23 aug. 1950); curs de perfecționare a cadrelor de conducere la Școala de perfecționare ofițeri și sergenți Jilava din Direcția Generală a Penitenciarelor și Coloniilor de Muncă (15 mart. – 1 sept. 1960); cursul scurt de perfecționare a pregătirii cadrelor cu funcții de conducere din MAI de la Dumbrăvița (1970).

Studii politice: Școala de pregătire pentru activiști de partid și tineret „Dr. Petru Groza” din Avrig (17 aug. – oct. 1946); Universitatea politică și de conducere de pe lângă Comitetul municipal București al PCR (1975 – 1978).

Activitate profesională: În octombrie 1942 a intrat ca ucenic la atelierul electric al Fabricii „Nitrogen” din Târnăveni, unde s-a calificat în meseria de electrician (1 oct. 1942 – 17 aug. 1946).

Ficioru Ion provenea dintr-o familie religioasă adeptă a cultului baptist. Într-o autobiografie dată la București, la data de 25 mai 1951, Ficioru povestea relația cu familia sa și cu cea a viitoarei soții:

În timpul copilăriei mele până în anul 1942 mă duceam aproape în fiecare duminică la biserică, părinți mei, fiind foarte credincioși din anul 1942 an când am intrat ucenic la Fabrică și fiind despărțit de părinți mei care locuia la 12 Km. de oraș în comuna Cucerdea, nu mai mergeam acasă așa des, încât să mă poate duce la biserică. Iar eu fiind ucenic și luând contact cu o serie de tineri care eram în atelier cu mine am început să intru în societate cu ei să merg la un bal, la un teatru, să fumez ceia ce credincioși Bapțiști și părinți mei, care slujeau acest cult numi admiteau, am început să rup aproape complectamente cu religia aceasta până în anul 1945 toamna datorită situației care am arătat mai sus. În anul 1945 toamna cunoscând soția în orașul Târnăveni unde am învățat și meseria prin intermediul fratelui ei cu care mă cunoșteam¹.

În octombrie 1946 s-a căsătorit, fără asentimentul organului de partid, cu Maria Căluțiu al cărei tată era pastor baptist (Dumitru Căluțiu). În aceeași autobiografie, dată înaintea scoaterii sale din Securitate, Ficioru era nevoit să justifice legăturile sale cu familia soției. Pe cale de consecință, declara că nu a conștientizat gravitatea actelor sale prin căsătoria cu o baptistă:

¹ Arhiva Administrației Naționale a Penitenciarelor, Fond *Cadre*, dosar personal F-1195, dosar nepaginat.

Totuși nu eram destul de înarmat cu ideologia partidului nostru în măsura în care eu să pot să acționez asupra acestei rămășițe burgheze dăunătoare proletariatului și întregului popor și în măsura în care să fiu convins de ce nu cred sau care erau țelurile bandiților din apus Anglo Americani de o ținea poporul muncitor în întuneric².

După ce Județeană de partid Târnava Mică a început să se ocupe mai îndeaproape de îndoctrinarea tânărului Ficioru, relațiile cu familia sa și cea a soției s-au estompat odată cu trecerea timpului:

Am reușit în întregime ca atât eu cât și soția mea să rup complectamente cu misticismul și să pornim pe drumul arătat de partidul nostru de învățătura Marxism Leninismului ducând în același timp muncă și cu părinți mei arătând care este adevăratul izvor nesecat de învățătură nu acela din care se adăpează ei și acela din care mă adăp eu și milioane de oameni ai munci am reușit nu prea în mare măsură să scot din concepția lor misticismul mai crezând în așa zisul Dumnezeu³.

În aprilie 1977 a divorțat de soția sa, căsătoria fiind declarată desfăcută din vina ambelor părți. Unul dintre motivele care a stat la baza divorțului a fost căsătoria fiicei lor de 16 ani cu un băiat de 32 de ani (atât băiatul cât și părinții săi erau adepți ai cultului baptist). Ofițerul nu a fost de acord cu această căsătorie, care a avut loc totuși la data de 25 august 1977, părerea soției fiind cea care a primat.

La data de 17 august 1946 s-a înscris în PCR fiind scos din producție în aceeași zi și trimis la Avrig, la o școală de pregătire pentru activiști de partid și tineret, în vederea alegerilor din noiembrie 1946 – Școala „Dr. Petru Groza” (director al acestei școli, care a funcționat în căminul de ucenici al Fabricii Mârșa din Avrig, a fost viitorul membru al CPEx al CC al PCR, Paul Niculescu-Mizil). După finalizarea studiilor acestei școli, a fost repartizat ca activist la Județeană Târnava-Mică a Tineretului Progresist, fiind ales în Biroul Județenei și în Biroul Județean al BPD. În aceste funcții, Ficioru se ocupa cu administrarea fondurilor de propagandă pentru campania electorală din toamna anului 1946 și cu organizarea tineretului în vederea desfășurării unor activități de propagandă și conferințe în diferite instituții, comune sau orașe. În martie 1947, din cauza socrului său

² *Ibidem.*

³ *Ibidem.*

care era predicator baptist, a fost retrimis în producție de către Județeană PCR Târnava Mică în cadrul Uzinei Electrice a Fabricii „Nitrogen” din Târnăveni, unde a fost ales în funcția de secretar al celulei de partid. În septembrie 1948, aceeași Județeană PCR l-a scos din producție și l-a trimis în funcția de responsabil cu propaganda și agitația în Biroul Plasei PMR Iernut (sept. – dec. 1948) de unde, în decembrie 1948, a fost luat ca instructor cu probleme organizatorice în Secția Organizatorică a Județenei de Partid Târnava Mică (dec. 1948 – iun. 1949). O nouă sarcină dusă la bun sfârșit de tânărul activist de partid Ficioru Ioan a fost la Direcția Județeană Târnava Mică a Gospodăriilor Agricole de Stat – GOSTAT, unde a fost trimis de Județeană PMR Târnava Mică în funcția de șef al Secției îndrumare și control. La aceeași Direcție, Ficioru avea sarcina de a organiza munca de partid, UTM și sindicat în cele 15 GAS-uri din județul Târnava Mică (iun. – 19 nov. 1949). La sfârșitul anului 1949 a fost încorporat la Regimentul 2 Aviație Craiova. În ianuarie 1950 a fost selecționat pentru Școala de ofițeri politici de la Ineu iar în iunie 1950 a fost recrutat pentru Școala de contrainformații km. 32 Periș – București, pe care o absolvă la 23 august cu gradul de locotenent.

Imediat după absolvirea școlii de contrainformații a fost repartizat ca ofițer de securitate la Biroul 2 din Serviciul de contrainformații al Armatei din DGSP/DGSS, în funcția de anchetator și apoi șef al Biroului 2, unde a lucrat până la 1 iunie 1951, atunci când, din cauza faptului că părinții săi și soția erau membri ai cultului baptist, a fost scos din Securitate și mutat în aparatul de penitenciare.

Într-o autobiografie dată în 1951 înaintea scoaterii din DGSS, tânărul ofițer Ficioru încerca să-și convingă superiorii că în ciuda originii sale nesănătoase va fi în continuare un cadru de nădejde al regimului:

asigur partidul care m-a crescut și m-a educat, că voi duce cu și mai multă perseverență lupta contra dușmanilor poporului nostru muncitor și voi lovi fără cruțare în ei⁴.

În cadrul Direcția Generală a Penitenciarelor, Coloniilor și Unităților de Muncă (DGPCUM) a fost repartizat la Direcția pază unde a deținut funcțiile de ofițer anchetator

⁴ AANP, Fond *Cadre*, dosar personal F-1195, dosar nepaginat.

(1 iun. – sept. 1951), comandant al Școlii de sergenți de 6 luni de pe lângă penitenciarul Văcărești⁵ (sept. – nov. 1951), lucrător cadre la Secția anchete (nov. 1951 – mart. 1952), șef al Secției anchete și loțiitor al șefului Direcției cadre din DGPCUM (mart. 1951 – oct. 1952). În urma desființării DGPCUM din toamna anului 1952 a fost mutat la DLCM unde a deținut funcțiile de șef al Biroului anchete și loțiitor al șefului Serviciului cadre (nov. 1952 – 17 iun. 1953); comandant la Colonia de muncă Poarta Albă/formațiunea 0893 (17 iun. 1953 – 3 ian. 1955).

Comandant la penitenciarul Suceava (ian. 1955 – 1 mart. 1956). În această funcție a fost numit după ce fostul comandant al penitenciarului Suceava, locotenentul Niță Zamfir, a fost arestat ca urmare a producerii unei evadări în grup la care au participat 10 deținuți de drept comun condamnați la pedepse cu închisoarea pe viață. Această evadare a avut loc în seara zilei de 22 decembrie 1954.

O notă de cunoaștere din 20 mai 1955 întocmită de Direcția cadre din MAI pe numele locotenentului major Fecioru Ioan, ne înfățișează un ofițer dur atât cu deținuții cât și cu militarii din subordine. De asemenea, documentul aprecia calitățile organizatorice ale ofițerului Fecioru în funcția de comandant al penitenciarului Suceava, cât și măsurile luate în sectorul de pază al unității:

Deși timpul din ianuarie și până acum este scurt, a reușit ca prin măsurile organizatorice ce le-a luat, să lichideze în cea mai mare parte cu lipsurile ce existau în această unitate cum sunt: adormirile în post, abateri, pactizări cu deținuții, slabă organizare a muncii și pazei, etc. La început a căutat să cunoască oamenii după care a făcut propuneri DPLC, propuneri care au constat în scoaterea elementelor necorespunzătoare (cadre) și selecționarea oamenilor și repartizarea lor după capacitate în muncile unde randamentul poate să fie mai mare. Un alt obiectiv principal din activitatea sa a fost și este paza. În acest sens, a făcut un plan de acțiune apărarea al unității adaptat la posibilitățile existente și pe schimburi a stabilit atribuțiunile. Prin exerciții practice pe care le-a făcut în fiecare săptămână pe plutoane, a reușit să aducă efectivul unității în situația de a ști ce trebuie să facă într-o eventuală alarmă. Deoarece paza nu corespunde regulamentelor, a luat măsuri și a reorganizat acest lucru în raport cu posibilitățile ce le-a avut unitatea. Cu sprijinul material al Reg. MAI Suceava a împrejmuit unitatea cu sârmă ghimpată, a creiat zonă interzisă cu fâșie greblată pe tot perimetrul unității și a instalat becuri de iluminat. În interior a introdus

⁵ În noiembrie 1951, această școală a fost contopită cu Școala de cadre profesionale de la Jilava, funcționând în continuare în localul celei din urmă.

controlul periodic asupra supraveghetorilor și a reorganizat sistemul de transport al deținuților, asigurând astfel în bune condițiuni închiderea și deschiderea unde participă tot timpul ofițerul de serviciu. Un accent deosebit a pus pe munca politică, cerând sprijin în acest sens Serv. Politic din DPLC și în special Comitetului Raional PMR. Acest lucru a făcut să aducă la zi predarea lecțiilor care la sosirea sa erau cu 4 lecții în urmă și să îmbunătățească calitatea predării lor. Din cauză că fostul comandant a manifestat inexigență față de lipsurile și abaterile subalternilor, starea de spirit și disciplinară și mai cu seamă simțul răspunderii lasă de dorit. Cu sprijinul organizației de bază partid și cadrelor cu munci de răspundere cu care se consultă, a reușit să facă în aceste probleme progrese simțitoare. A luat măsuri severe atunci când a fost cazul, a ținut referate, a prelucrat cazurile de abateri și scoateri cu efectivul unității, lucru ce a făcut ca numărul de abateri în luna aprilie a.c., să fie reduse cu 50% față de luna decembrie 1954. La început, ofițerul a greșit, deoarece necunoscând oamenii și starea de fapt, a trecut dintrodată la pedepse severe. Ofițerul aplică cu severitate regimul la deținuți. Constatând lipsuri serioase în ce privește comportarea cadrelor cu deținuții a organizat ședințe de instructaje, imprimând astfel simțul de răspundere față de muncile ce le au. În general, Lt. Major Fecioru Ioan a ridicat calitatea muncii în unitate. În munca sa, s-a afirmat ca un tovarăș cu putere de muncă și cunoscător al regulamentelor și instrucțiunilor de specific. În problema conducerii, de asemeni s-a afirmat ca un tovarăș cu orientare. Ofițerul putea obține rezultate și mai bune, însă nu manifestă destulă încredere în unii subalterni, ocolind să le încredințeze sarcini de mare răspundere. Uneori pare a fi îngâmfat, nu documentează oamenii suficient unele probleme ale muncii, iar în alte cazuri face bășcălie pe seama fostei conduceri a penitenciarului⁶.

Șef de secție (1 mart. – apr. 1956) și comandant la Colonia de muncă Borzești R 10/formațiunea 0694 (apr. 1956 – 1 sept. 1958). Beneficiarul muncii deținuților din această formațiune era Ministerul Construcțiilor.

Într-o ședință de analiză a muncii DGPCM care a avut loc la 28 august 1956, locotenentul major Fecioru Ion a luat cuvântul pentru a semnala unele probleme cu care se confrunta formațiunea 0694 Borzești. Fecioru semnala conducerii DGPCM că la această colonie s-au trimis mai mulți deținuți „ciungi și orbi” care nu puteau fi folosiți la munci și care îngreunau munca celor 3 sanitari ai unității. De asemenea, Fecioru mai preciza că la această fuseseră trimiși deținuți fără haine și echipament iar din punctul de vedere al cazării deținuților situația se prezenta dramatic. Fecioru atrăgea atenția că

⁶ „Notă de cunoaștere asupra Lt. Major Fecioru Ioan, Comandantul Penitenciarului Suceava”. Documentul este semnat de către locotenentul Grigore M., lucrător cadre în Direcția cadre a MAI. AANP, Fond *Cadre*, dosar personal F-1195, dosar nepaginat.

deținuții nu puteau da randament pe șantierul Trustului de Energo Construcții deoarece, paturile în care dormeau aceștia erau vechi și pline de ploșnițe⁷.

În perioada în care a deținut funcția de comandant al formațiunii 0694 Borzești, a fost acuzat de „imoralitate” pe motivul că întreținea relații intime cu fiica unui deținut, cu soția casierului cât și cu alte două femei de „moravuri ușoare”, de ale căror servicii beneficiau și cadrele din DGPCM care veneau în control la această unitate, fapte pentru care a fost retrogradat din funcție și mutat la Colonia de muncă Periprava/formațiunea 0830⁸, acolo unde a deținut funcțiile de locuitor comandant pentru pază și regim la (1 sept. 1958 – 1 oct. 1960) și comandant (1 oct. 1960 – 1 sept. 1963). De asemenea, ofițerul a mai fost acuzat că la Borzești a organizat o serie de chefuri cu unele cadre din unitate, la care au luat parte mai mulți ofițeri din aparatul central al DGPCM (căpitanul Bâra Anghel și locotenentul Păun Dumitru) și chiar ofițerul de contrainformații al coloniei – locotenentul major de securitate Pruteanu Constantin.

Abaterile comise de căpitanul Ficioru și colegii săi au fost descoperite de Serviciul cadre al DGPCM și Grupa „D” din Direcția regională MAI Bacău care au efectuat o serie de investigații pentru a stabili vinovații pentru această stare de lucruri. La data de 31 martie 1958, Serviciul cadre din DGPCM a întocmit o notă-raport ce conținea concluziile investigațiilor și propunerile de pedepsire a celor vizați⁹ (acuzatiunile aduse ofițerului Ficioru au fost recunoscute de către acesta în declarațiile date la Serviciul de cadre al DGPCM).

⁷ „Stenograma ședinței de analiza muncii DGPCM din 28.08.1956”. AANP, Fond *Secretariat*, Dosar nr. 23/1956, ff. 46-47.

⁸ Informații despre regimul de detenție de la Periprava găsim în istoricul Coloniei de muncă de la Periprava, publicat în *Dicționarul penitenciarelor din România comunistă (1945-1967)*: „La Periprava, deținuții au fost folosiți la construirea digului, defrișarea stufului, desțelenirea terenului din zonă, creșterea animalelor într-o fermă zootehnică afaltă în subordinea unității, dar și la construirea unei șosele cu o lungime de 2,5 km, care urma să devină cale de acces către colonie.”. Vezi Andrei Muraru (coord.), *Dicționarul penitenciarelor din România comunistă (1945-1967)*, Iași, Ed. Polirom, 2008, p. 136.

⁹ Notă-raport din 31 martie 1958 semnată de către șeful Serviciului cadre din DGPCM, locotenent colonelul Stanciu Nicolae. AANP, Fond *Cadre*, dosar personal F-1195, dosar nepaginat.

În calitatea sa de comandant al formațiunii 0830 Periprava, Fecioru a impus în rândul deținuților un regim sever de detenție:

deținuții care încălcau interdicțiile fixate de comandant, mâncând de pe câmp porumbul crud, erau pedepsiți de un *tribunal*, în cadrul unui spectacol în toate detaliile și urmat de bătaie. Obișnuia să sară cu calul peste trupurile deținuților¹⁰.

Fostul deținut Iosif Corpaș, condamnat în 1956 la 4 ani și 6 luni închisoare pentru trecerea frauduloasă a frontierei, își amintește bătăile încasate de deținuții care din cauza foametei de la Periprava mâncau din porumbul ce trebuia recoltat:

A intervenit căpitanul Fecioru. Pe cei prinși (că mâncau câțiva știuleți de porumb-n.n.) i-a luat chiar el în primire, cu câțiva gardieni *speciali*, anonimi, aplicând un stil de bătaie după o metodă de-a lui. Iată cum: în colonie, în fața unei barăci, a înșirat pe cei care urmau să fie pedepsiți. Deținuților li se acopereau ochii cu niște ochelari orbi, având drept lentile două cercuri de tablă neagră, cum se proceda la Securitate, ca să nu se vadă aceia care judecă și bat. Așa orb, deținutul era introdus în baracă, în fața unui *tribunal* improvizat. În interiorul barăcii, era o *instanță* în toată regula, a cărei șefie principală o deținea căpitanul Fecioru, pentru că el era mereu în fruntea unor astfel de acțiuni. Toți ceilalți *membri* nu erau decât niște subalterni, cu ranguri de subofițeri (...) Au fost bătuți așa vreo 30-40 de deținuți. După ce s-a terminat această bravură îndeplinită de căpitanul Fecioru, l-am văzut și eu pe căpitan cum a ieșit de obosit, transpirat, din baraca în care a înființat *instanța*¹¹.

Într-o modalitate similară îl descrie și fostul deținut politic Augustin Neamțu, care și-l amintește astfel pe comandantul de la Periprava:

un bărbat bățos, el ne-a spus odată că numai în plic mai mergem acasă! Ce deosebire era între *ieșitul pe horn și ieșitul în plic* ? Noi ne chinuiam mai mult până la moarte, mai bine era de ne împușcau pe toți (...) maiorul Fecioru, care avea un tic, strângea din dinți când se uita la tine¹².

Fostul internat politic Neculai Popa rememorează condițiile de muncă și cazare de la Periprava în 1960, despre care consideră că erau sensibil mai bune decât cele de la Culmea de unde fusese transferat: se locuia în barăci cu geamuri care se puteau deschide

¹⁰ Doina Jela, *Lexiconul negru: unelte ale represiunii comuniste*, București, Ed. Humanitas, 2001, p. 116.

¹¹ Iosif Corpaș, *Secvențe din fostele închisori politice*, București, Ed. Humanitas, 2003, pp. 73-74.

¹² Augustin Neamțu, *Viața după gratii și obloane*, Târgu Lăpuș, Ed. Galaxia Gutenberg, 2006, pp. 106-107, 113.

la nevoie, existau paturi suprapuse cu saltele iar pe jos era nisip (camerele au fost mai târziu pavate cu cărămizi)¹³. Neculai Popa vorbește și despre aducerea în Colonia de muncă Periprava, la începutul anilor '60, a circa 300 de cai pentru a asigura hrana deținuților pe timpul iernii:

Neavând nutrețuri pentru ei, erau scoși la păscut pe câmp de către trei deținuți, însoțiți de patru soldați (...) Sărmanii cai erau numai piele și oase, iar primul lucru pe care trebuia să-l facem era să-i ajutăm să se scoale de jos pe cei ce nu se puteau ridica. Cei ce nu se mai puteau ține pe picioare rămâneau pentru a fi tăiați de către un măcelar de la drept comun și apoi trimiși la bucătărie, pentru consum. Caii erau ținuti tot timpul sub cerul liber într-un țarc, unde noroiul era până la genunchi, încât îți venea să plângi de mila lor (...) În fiecare noapte mureau câte 1-3 cai, care apăreau în acte sacrificati pentru hrana deținuților. Îmi amintesc că a fost și o anchetă în această privință, când au fost dezgropați mai mulți cai morți, fiind totul mușamalizat până la urmă¹⁴.

După numai trei ani, în toamna anului 1963, a fost pus la dispoziția DGPCM pentru că întreținea relații intime cu soția locțiitorului său pentru probleme de spate¹⁵, folosea deținuți la munci în scopuri personale și pentru că a permis unor subalterni să se aprovizioneze cu alimente în mod discreționar de la popota unității (1 sept. – 1 nov. 1963). Această stare de lucruri a fost constatată de Direcția cadre a MAI care în vara anului 1963 a efectuat o serie de verificări la Periprava după ce fusese sesizată că la această unitate au loc o serie de abateri în rândul cadrelor de conducere. În ziua de 13 iulie 1963, Serviciul II din Direcția cadre a MAI a întocmit o notă-raport cu rezultatul verificărilor. În acest document care se concentra pe abaterile comise de Ficioru, se mai menționa faptul că în cadrul acestei formațiuni unii deținuții confecționează obiecte de artizanat pentru conducerea formațiunii și a DGPCM:

La formațiunea Periprava sunt doi deținuți care sunt bolnavi și lucrează la atelier diferite lucruri din os. Aceștia nu se bucură de condițional. Au fost lucrate anumite lucrări din os în miniaturi, exemplu

¹³ Neculai Popa, *Coborârea în iad. Amintiri din închisorile României comuniste*, București, Ed. Vredea, 1999, pp. 203-204.

¹⁴ *Ibidem*, pp. 207-208.

¹⁵ Pentru această abatere, în octombrie 1963 a fost pedepsit și pe linie de partid cu „vot de blam”. Această sancțiune aplicată ca urmare a abaterilor comise la formațiunea 0830 Periprava i-a fost ridicată în septembrie 1965 de către Biroul raional PMR Fetești.

Sala Congreselor, remi și altele. Unele din ele au fost date la unii tovarăși din DGPCM exemplu colonel Constantinescu (Marin-n.n.) căruia i s-a dat Sala Congreselor, iar la locuitorii formațiunii câte o cutie de remi¹⁶.

Locuitor comandant pentru pază și regim la Colonia de muncă Ostrov/formațiunea 0957 (1 nov. 1963 – 1 ian. 1964). La începutul anului 1964 a fost trimis la Colonia de muncă Giurgeni/formațiunea 0319, unde a deținut funcțiile de locuitor comandant pentru pază și regim (1 ian. 1964 – 1 ian. 1967) și comandant (1 ian. – 1 aug. 1967).

În iulie 1964 ultimii deținuți politici au părăsit formațiunea 0319 Giurgeni, de la această dată unitatea a rămas să adăpostească doar deținuți de drept comun care executau condamnări de până la 25 de ani¹⁷.

La 1 august 1967, în urma desființării formațiunii 0319 Giurgeni¹⁸ (unitate penitenciară de categoria I), maiorul Ficioru a fost mutat în interes de serviciu la penitenciarul Văcărești unde a deținut funcțiile de locuitor comandant pentru pază și regim (1 aug. 1967 – 1 aug. 1968) și comandant (1 aug. 1968 – febr. 1971).

Ascensiunea sa în funcția de comandant al acestei unități de categoria I s-a datorat momentului în care la DGP s-au prelucrat, într-o ședință cu activul de partid, documentele Plenarei CC al PCR din 22 – 25 aprilie 1968, când au fost denunțate abuzurile comise de organele MAI în timpul lui Gheorghiu Dej. La această ședință o serie de ofițeri superiori cu funcții de conducere în DGP au acuzat modul discreționar în care s-a comportat Alexandru Drăghici¹⁹ cu militarii din aparatul de penitenciare, dar și

¹⁶ „Notă-raport din 13 iulie 1963 cu rezultatul verificărilor de la formațiunea Periprava, unitate a DGPCM”. Documentul este semnat de către locotenent colonelul Baciou Ion – secretar al Comisiei de Partid a Direcției Politice a MAI și de către maiorul de securitate Cristian Gheorghe-locuitor al șefului Serviciului II din Direcția cadre a MAI. AANP, Fond *Cadre*, dosar personal F-1195, dosar nepaginat.

¹⁷ Andrei Muraru (coord.), *Dicționarul penitenciarelor din România comunistă (1945-1967)*, Iași, Ed. Polirom, 2008, pp. 126-128.

¹⁸ Prin ordinul MAI nr. 3557 din 1 august 1967 s-au aprobat noile state ale DGP iar Colonia de muncă Giurgeni/formațiunea 0319 a fost desființată fiind transformată în secție a penitenciarului Vlădeni.

¹⁹ În urma Plenarei CC al PCR din aprilie 1968, Alexandru Drăghici a fost exclus din partid, desărcinat din funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și degradat militar. Prin Decretul nr. 1065 din 14 noiembrie 1968 s-a aprobat retragerea gradului de general-colonel acordat lui Alexandru Drăghici și

crimele comise în locurile de detenție în timpul ministeriatului său²⁰. Aceștia „uitau” însă să precizeze că acele crime au fost comise în locuri de deținere în care chiar ei avuseseră funcții de conducere. În cadrul acestei ședințe, ofițerul Ficioru Ioan a prezentat o informare bine documentată care a fost pe placul ministrului Afacerilor Interne – Cornel Onescu, cel care prezida ședința. La scurtă vreme de la această ședință, Ficioru Ioan avea să fie promovat în funcția de comandant al penitenciarului Văcărești. În perioada în care a deținut această funcție, Ficioru și-a achiziționat o limuzină „Mercedes” și și-a creat o serie de relații în sferile înalte ale puterii comuniste ajungând să întrețină relații colocviale cu o serie de activiști de partid și de stat, personaje din lumea mondenă a Capitalei, directori de mari unități economice etc.

În ședința de analiză a activității desfășurate de DGP și unitățile subordonate cu toți comandanții de penitenciare din 10 februarie 1970, locotenent colonelul Ficioru raporta:

trecerea acestuia în evidența rezerviștilor cu gradul de soldat. Vă prezentăm mai jos un document inedit-expunerea de motive a acestui act normativ cu articol unic semnată de către președintele CSS-Ion Stănescu, unul din apropiații lui Nicolae Ceaușescu: „Plenara Comitetului Central al partidului din aprilie 1968 a dezvăluit abuzurile și ilegalitățile comise de Alexandru Drăghici în timpul cât s-a aflat la conducerea Ministerului Afacerilor Interne, hotărând scoaterea acestuia din Prezidiul Permanent și din Comitetul Executiv, excluderea lui din Comitetul Central al PCR și revocarea lui din funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri. Alexandru Drăghici, în funcția de ministru al Afacerilor Interne, s-a făcut vinovat de încălcarea legalității, de practicarea abuzurilor în activitatea organelor de securitate, de sustragerea organelor MAI de sub controlul de partid, de o serie de abuzuri în politica de cadre. Totodată, lui Alexandru Drăghici îi revine răspunderea directă pentru anchetarea abuzivă și ilegală, cu metode nepermise a unor activiști de partid, pentru inducerea în eroare a organelor de conducere ale partidului în legătură cu învinuirile plătuite aduse acestora, pentru abuzurile și măsurile represive nedrepte împotriva altor activiști ai partidului. Întrucât faptele săvârșite de Alexandru Drăghici sunt incompatibile cu calitatea de ofițer, propun ca în baza art. 26 din Statutul Corpului Ofițerilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1177/1965, să i se retragă gradul de general-colonel și să fie trecut în evidența rezerviștilor cu gradul de soldat. Față de cele de mai sus, anexez proiectul de decret privind retragerea gradului de general-colonel lui Drăghici Alexandru și trecerea acestuia în evidența rezerviștilor cu gradul de soldat, pe care vă rog să binevoiți a-l semna”. Cel care și-a pus semnătura pe acest decret în calitate de președinte al Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, care nu a dispus și trimiterea în justiție a fostului ministru al Afacerilor Interne. Secretarul General al CC al PCR nu și-a dorit nici o clipă judecarea lui Drăghici, ci doar eliminarea unui potențial rival la conducerea PCR. Decretul nr. 1065 din 14 noiembrie 1968 privind retragerea gradului de general-colonel acordat lui Drăghici Alexandru și trecerea acestuia în evidența rezerviștilor cu gradul de soldat. ANIC, Fond *Consiliul de Stat-Decrete*, Dosar nr. 1065/1968, f. 2.

²⁰ Vezi detalii despre modul în care s-a desfășurat această ședință și participanții la ea în studiul „Recrutarea cadrelor superioare de penitenciar 1945-1989” de Marius Stan, Mihai Burcea, Mihail Bumbes, în *Elite comuniste înainte și după 1989*-Anuarul IICCR, vol. II, Iași, Ed. Polirom, 2007, pp. 85-122.

Tovarășe Ministru, raportez că în legătură cu folosirea deținuților la munci în cadrul Penitenciarului Văcărești, în 1970, deținuții să fie repartizați la munci grele, la săpături, la turnarea de betoane, întrucât această muncă mai deosebită să existe în timpul detenției²¹.

La această ședință au participat: ministrul Afacerilor Interne, adjuncții săi, conducerea DGP și comandanții penitenciarelor. Motivele pentru care a fost scos din funcția de comandant al penitenciarului Văcărești sunt redată în linii generale și vagi într-un referat de cadre întocmit de Direcția personal și învățământ din MAI, la data de 11 ianuarie 1971:

În activitatea ofițerului s-au manifestat unele lipsuri, în sensul că nu reușește să organizeze și să conducă corespunzător subordonații, conduce la general munca, se pierde în rezolvarea unor probleme mărunte și datorită faptului că nu a exercitat un control organizat la subunități, sprijinul și îndrumarea acestora nu se ridică la nivelul cerințelor. Creșterea complexității sarcinilor unității depășesc posibilitățile sale sub raportul pregătirii generale, a aptitudinilor și capacității de conducere. Ofițerul este nervos și lipsit de tact în relațiile cu subordonații. Ca urmare a lipsei sale de fermitate și exigență în luarea unor măsuri, în cadrul unității s-au înregistrat în cursul anului 1970 o serie de evenimente negative pe linia asigurării pazei, supravegherii, folosirii condamnaților la muncă și respectării legalității. A dovedit ușurință în selecționarea condamnaților pentru noile sisteme de muncă, nu a tras la răspundere și nu a luat măsuri împotriva unor cadre, menținând o stare și o practică disciplinară necorespunzătoare. Pentru asemenea lipsuri a fost pedepsit în 1970 de conducerea MAI cu „avertisment că nu corespunde pe deplin funcției ce o ocupă”, iar pe linie de partid sancționat cu „muștrare”. În loc să ia măsuri de lichidarea deficiențelor manifestate în activitatea și conduita sa, ofițerul în luna decembrie 1970 când efectivele din subordine erau mobilizate pentru întocmirea lucrărilor în vederea aplicării Decretului de grațiere a unor pedepse, a invitat în biroul său o subordonată, căreia i-a propus relații intime²².

Comandant al Secției de deținere „Arcuda” din penitenciarul Văcărești/București (febr. 1971 – 1 iun. 1976); comandant al Secției „Periș” din penitenciarul Ilfov (1 iun. 1976 – 1 aug. 1977). Ca urmare a aplicării prevederilor Decretului nr. 225/1977, penitenciarul Ilfov a fost desființat iar ofițerul Ficioru a fost mutat la Spitalul penitenciar

²¹ „Raport asupra activității desfășurate de Direcția generală a penitenciarelor în anul 1969”. Stenograma ședinței poartă mențiunea „secret” și are numărul de înregistrare 0.1132/12.03.1970. AANP, Fond *Secretariat*, Dosar F.N./1969, „Materiale de la ședința de analiză a activității DGP pe anul 1969”, f. 94.

²² Referat de cadre din 11 ianuarie 1971 întocmit de Direcția personal și învățământ din MAI. Documentul este semnat de către directorul general al DGP, general-maior Dumitru Ion și de către șeful Direcției personal și învățământ din MAI, colonelul Șerban Dumitru. AANP, Fond *Cadre*, dosar personal F-1195, dosar nepaginat.

București, acolo unde a deținut funcțiile de comandant de secție (1 aug. 1977 – 1 apr. 1978) și locțiitor comandant pentru pază și regim la (1 apr. 1978 – nov. 1982).

Din notarea de serviciu întocmită pe perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 1980, aflăm că în Spitalul penitenciar București numărul deținuților internați a fost foarte mare. De asemenea, comandantul unității, generalul-maior Alexiu Oreste, aprecia că ofițerul Ficioru s-a achitat bine de sarcinile primite:

Colonel Ficioru Ioan, este locțiitor al comandantului spitalului pentru pază, supraveghere și regim. În această calitate a avut de asigurat un volum mare de muncă ce a rezultat din numărul sporit de deținuți din care mulți cu probleme deosebite ce au necesitat măsuri speciale. Întreaga activitate s-a desfășurat în condițiile unei mari fluctuații și a unor numeroase deplasări de deținuți în afara spitalului. Are putere de muncă și dispune de o experiență îndelungată. Prin măsurile luate și grija manifestată pentru evitarea evenimentelor negative a obținut rezultate bune pe linie de pază și supraveghere. În perioada la care se referă notarea, a îndeplinit și sarcina de șef al șantierului de construcții pentru realizarea obiectivelor aprobate (bucătăria și secția de femei). A depus eforturi susținute pentru buna aprovizionare a șantierului și efectuarea unor lucrări de calitate. Aprovizionarea materială a șantierului a necesitat numeroase deplasări în afara unității, fapt ce s-a resimțit în activitatea de pază și supraveghere. În plus existența îndelungată a unui șantier în incinta spitalului a creat mari greutăți în supravegherea și controlul deținuților aflați la lucru sau internați²³.

În octombrie 1982, ofițerul Ficioru a fost trimis de superiorii săi în fața Comisiei de expertiză medico-militară a Spitalului militar al MI din București pentru a i se stabili poziția medico-militară cu propunerea de clasare la categoria „apt limitat”. La data de 6 noiembrie 1982, Comisia sus-menționată a emis Certificatul de decizie medicală nr. 1157 prin care colonelul Ficioru Iosif a fost clasat „apt limitat în timp de pace și război – fără revizuire” din cauza unei boli nervoase contractate în timpul efectuării serviciului militar. Clasarea medicală și problemele familiale ale ofițerului cu fiul său au stat la baza hotărârii conducerii MI de trecere în rezervă și pensionare. Din păcate, în dosarul personal nu figurează numărul ordinului prin care a fost trecut în rezervă.

²³ Noatare de serviciu întocmită pe perioada 1 ianuarie-31 decembrie 1980. Pentru această perioadă comandantul Spitalului penitenciar București, generalul-maior Alexiu Oreste, i-a acordat calificativul „bine”. *Ibidem*, dosar nepaginat.

La sfârșitul anilor '70, fiul ofițerului (Ficioru I. Tiberiu) și soția acestuia și-au depus actele pentru plecarea definitivă în Statele Unite ale Americii. Inițial, colonelul Ficioru nu a fost de acord cu acest lucru, însă ca urmare a menținerii hotărârii fiului său în decizia de părăsire a țării, ofițerul a fost nevoit să-și dea acordul raportând în acest sens și superiorilor săi. În cursul anului 1982, ofițerul Ficioru a fost în audiență la generalul-maior Ghenoiu D. Ion, șeful Direcției de pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei din MI – UM 0200 București, pentru a ușura obținerea documentelor de călătorie pentru fiul său. Tot în 1982, Ficioru Tiberiu a trimis mai multe telegrame pe adresa CC al PCR și DGP prin care reclama faptul că îi este îngădit dreptul la călătorie. Urmarea a fost chemarea tatălui său la conducerea Direcției Generale a Penitenciarelor și muștrarea acestuia pentru că nu și-a educat fiul în spiritul eticii și echității socialiste. Ofițerului i s-a pus în vedere să-și potolească fiul și să ia toate măsurile pentru a împiedica plecarea acestuia peste hotare. Avertizarea DGP la adresa colonelului Ficioru nu a avut niciun efect, deoarece acesta nu a reușit să-și convingă fiul să renunțe la intenția de părăsire a țării.

Chiar dacă în ziua de 19 august 1982 Comisia de vize și pașapoarte le respinsese cererile de stabilire definitivă în SUA, în ziua de 7 septembrie 1982, Ficioru Tiberiu și soția lui²⁴, s-au prezentat la Serviciul pașapoarte București pentru a completa formularele de călătorie în SUA. Însă, contrar diligențelor făcute de tatăl său la generalul Ghenoiu, Serviciul pașapoarte București a refuzat să le înmâneze documentele solicitate din cauza faptului că toate rudele celor doi se găseau în țară (în SUA se afla doar o rudă îndepărtată a unuia dintre soți). Dintr-o notă întocmită de locotenent colonelul Marinca Ioan din Serviciul pașapoarte București, aflăm că cei doi soți s-au arătat nemulțumiți și au protestat vis-a-vis de refuzul autorităților de a le elibera actele solicitate:

S-au arătat nemulțumiți că tatăl le-a transmis că cererile lor vor fi aprobate, de acest lucru ocupându-se tov. col. Eftimie, iar Serviciul pașapoarte București refuză să le elibereze formularele. În final au declarat că despre acest lucru vor comunica postului de radio „Europa liberă” și la doi senatori

²⁴ Ficioru I. Tiberiu era la acea dată muncitor la Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice din București fiind căsătorit cu Fecioru (Alexandrescu) Valerica.

americani, care-l sună zilnic la telefon și se interesează de situația lor, iar ca măsură de protest vor intra în „greva foamei”, începând cu data de 25.09.1982²⁵.

La CNSAS se găsește un dosar deschis la data de 3 martie 1981 de către organele Serviciului 14 al Direcției a IV-a contrainformații militare din DSS pe numele colonelului Ficioru Ioan. Acest dosar a fost deschis în baza Legii nr. 23 din 17 decembrie 1971 privind apărarea secretului de stat în RSR²⁶.

Din acest dosar aflăm că amenințările lui Ficioru Tiberiu nu au fost simple vorbe în vânt. La data 25 septembrie 1982, familia lui Ficioru Tiberiu a intrat în greva foamei în semn de protest față de decizia autorităților române de a nu-i permite părăsirea țării²⁷. O notă din 16 octombrie 1982 a Centrului de Informații Externe – UM 0544 București, trimisă Direcției a IV-a din DSS, semnala presiunile exercitate de emigranții români

²⁵ Notă din 7 septembrie 1982 semnată de locotenent colonelul Marinca Ioan. AANP, Fond *Cadre*, dosar personal F-1195, dosar nepaginat.

²⁶ Articolul nr. 9 din acest act normativ stipula că organele de securitate aveau obligația de a controla periodic salariații din toate instituțiile socialiste de stat care lucrau cu documente secrete. Vezi Legea nr. 23 privind apărarea secretului de stat în RSR publicată în „Buletinul Oficial al RSR”, partea I, nr. 157, 17 decembrie 1971. Propunerea de deschidere a acestui dosar cu nume de cod „Atlas” a fost făcută la data 3 martie 1981 de către colonelul Vasile Ion – șef al Biroului 1 din Serviciul 14 al Direcției a IV-a contrainformații militare-DSS, care a întocmit un raport în acest sens (Serviciul 14 asigura din punct de vedere contrainformativ toate unitățile militare ale Comandamentului Trupelor de Pompieri și Penitenciare). Câteva zile mai târziu, în ziua de 9 martie 1981, șeful Serviciului 14 din Direcția a IV-a contrainformații militare – colonelul Calotă Petru, a aprobat raportul cu propuneri întocmit de colonelul Vasile Ion. Acest raport stabilea că în vederea verificărilor pe Legea nr. 23/1971, organele de contrainformații militare ale Serviciului 14 trebuiau să investigheze următoarele: „cunoașterea preocupărilor, anturajului ofițerului, identificarea eventualelor elemente interesate în a-l exploata informativ, contracararea acțiunilor acestora; protecția ofițerului împotriva acțiunilor unor elemente dușmănoase aflate în detenție care vor căuta să acționeze asupra sa în scopul obținerii de date și informații secrete; prevenirea scurgerii de informații din unitate”. Pentru realizarea acestor obiective, Serviciul 14 din Direcția a IV-a a dispus flancarea ofițerului cu o serie de informatori (sursele A-1 și F-1) și interceptarea convorbirilor telefonice de la domiciliul ofițerului pentru o perioadă de 25 de zile. Planul de măsuri întocmit la data de 3 martie 1981 de către colonelul Vasile Ion nu a fost pus în aplicare decât după ce colonelul Calotă Petru – șef al Serviciului 14 din Direcția a IV-a, a obținut aprobarea de la prim-secretarul Comitetului de partid din MI (ofițerul Ficioru era membru în organizația de partid a Spitalului penitenciar București și nu putea fi urmărit de organele de securitate fără avizul organului ierarhic superior de partid). Ulterior, după câteva luni de zile de la deschiderea dosarului „Atlas”, conducerea Serviciului 14 a mai dispus folosirea în acest caz și a unor deținute informatoare („Paula” și „Ileana”), care trebuiau să lămurească implicarea sau neimplicarea ofițerului într-un caz de luare de mită. ACNSAS, Fond *Informativ*, Dosar nr. 195866, vol. I, ff. 1-4

²⁷ Adresa „secretă” nr. 700/0638681/S.188255 din 27 septembrie 1982 semnată de către șeful Direcției de pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei din MI-UM 0200 București. Documentul fusese trimis pentru exploatare Direcției a IV-a contrainformații militare din DSS-UM 0632 București. *Ibidem*, vol. II, f. 22.

asupra reprezentanței RSR din New-York, presiuni care aveau ca scop schimbarea de optica a autorităților române în cazul Ficioru Tiberiu:

Deținem date din care rezultă că numitul Maței Aurel plecat ilegal din țară și stabilit în SUA, împreună cu un grup de emigranți români ostili au organizat demonstrații și au declarat greva foamei în fața Reprezentanței RS România din New-York, solicitând aprobarea emigrării în SUA a nepotului său Fecior Tiberiu-Ioan împreună cu soția și copilul său (...) Față de cele de mai sus, rugăm dispuneți inițierea unor măsuri pe lângă colonelul Fecior Ioan pentru a-l determina să-l influențeze pozitiv pe fiul său și pe rudele din SUA în vederea renunțării la acțiunile lor ostile îndreptate împotriva intereselor țării noastre în exterior²⁸.

Investigațiile efectuate de organele de contrainformații militare au scos la iveală și o infracțiune de luare de mită a colonelului Ficioru Ioan. În primăvara anului 1980, ofițerul Ficioru a primit-o în audiență la Spitalul penitenciar București pe Barbu Mina, care i-a dat 1.000 de lei mită într-un plic pentru a-i facilita un vorbitor, în biroul ofițerului, cu fiul său, Barbu Emilian. Acesta fusese condamnat în decembrie 1979 la 15 ani închisoare pentru infracțiunea de omor. Considerând că pedeapsa este nedreaptă, Barbu Emilian a intrat în refuz de hrană fiind introdus imediat la izolare de către conducerea Spitalului penitenciar București. La data la care Barbu Mina și-a întâlnit fiul chiar în biroul colonelului Ficioru, acesta se afla în continuare în refuz de hrană, având probleme grave de sănătate. Barbu Emilian a refuzat să iasă din greva foamei la rugămințile insistente ale mamei sale, cerând în continuare să vorbească cu un procuror din Procuratura Generală a RSR căruia să-i solicite inițierea procedurii de rejudicare a procesului său.

După câteva zile, Barbu Mina i-a mai dat o dată mită colonelului Ficioru suma de 1.000 de lei cu rugămintea ca acesta să intervină la Procuratura Generală a RSR pentru a trimite un procuror care să-l audieze pe Barbu Emilian la Spitalul penitenciar București. De data aceasta banii i-au fost oferiți colonelului într-un apartament aparținând unei prietene a Minei Barbu.

²⁸ Nota „strict secretă” nr. 201/434/0082067 din 16.10.1982. Documentul este adresat șefului Direcției a IV-a contrainformații militare din DSS-UM 0632 București fiind semnat indescifrabil de către un locțiitor al șefului UM 0544 București. *Ibidem*, vol. I, f. 10.

În cele din urmă, Barbu Mina a fost și ea arestată în septembrie 1980, fiind ulterior condamnată la un an și șase ani închisoare pentru operațiuni interzise cu mijloace de plată străine. La începutul anului 1981, atât Barbu Emilian cât și Barbu Mina, se găseau încarcerati la penitenciarul București.

Pentru a dovedi aceste fapte, organele de contrainformații militare au stabilit un plan complex de măsuri: audierea deținutei Barbu Mina și conceperea unei combinații prin care să se stabilească dacă afirmațiile acesteia nu sunt făcute cu scopul de a se răzbuna pe ofițerul Ficioru. În această combinație au fost cooptați ofițeri din Direcția cercetări penale a IGM (acolo unde Barbu Mina se găsea arestată) și procurorul care instrumenta cazul, dar și informatori din arestul Direcției cercetări penale a IGM. Totodată, s-a prevăzut instalarea de tehnică operativă în celula Minei Barbu, în biroul colonelului Ficioru Ioan și la domiciliul prietenei Minei Barbu, acolo unde ofițerul luase mită pentru a doua oară. Tot acest plan a fost conceput de colonelul Vasile Ion – șef al Biroului 1 din Serviciul 14, pendinte de Direcția a IV-a.

În urma finalizării verificărilor în acest caz, șeful Biroului 1 – colonelul Vasile Ion, a întocmit o notă-raport adresată șefului Serviciului 14 – colonelul Calotă Petru, în care demonstra faptul că ofițerul Ficioru a primit mită 2.000 de lei de la Barbu Mina. Colonelul Vasile Ion îi propunea superiorului său trimiterea întregii documentații conducerii MI în vederea sesizării procuraturii militare teritoriale:

Toate aceste date, cât și faptul că numita Barbu Mina nu s-a dovedit a avea un interes anume de a-l reclama pe ofițer-declarația sa fiind luată în contextul anchetării de către organele de cercetare penală pentru dare de mită altor persoane-conduc la concluzia că ofițerul bazându-se pe discreția lui Burinaru Jana (prietena Minei Barbu în apartamentul căreia acesta i-a oferit pentru a doua oară colonelului Ficioru suma de 1.000 de lei-n.n.), a acceptat să primească aceste sume de bani, gândind cu ușurință că nu va fi descoperit și că nu i se poate documenta faptele. Având în vedere cele raportate mai sus, rog a se raporta la conducerea Ministerului de Interne, cu propunerea de a se aprecia asupra măsurilor ce urmează a fi luate, întrucât faptele vizează comiterea infracțiunii de-luare de mită-în competența de cercetare a Procuraturii militare București²⁹.

²⁹ Nota-raport „strict secretă” nr. 0092481 din 15.06.1981 referitoare la „verificarea aspectelor sesizate de către numita Barbu Mina în legătură cu colonel Ficioru Ioan, loțiitor pentru pază și regim al comandantului

Nu cunoaștem resorturile prin care colonelul Ficioru Ioan a rămas în continuare să ocupe funcția de locțiitor comandant în ciuda recomandărilor făcute de colonelul de securitate Vasile Ion. Cert este că la data de 16 iulie 1982, căpitanul Georgescu Aurel – ofițer specialist III în Biroul 1 din Serviciul 14, a întocmit un raport prin care propunea încetarea verificărilor în cazul „Atlas”, distrugerea materialelor rezultate în urma verificărilor și menținerea ofițerului Ficioru în atenția ofițerului de contrainformații militare din Spitalul penitenciar București. Din acest document aflăm că după finalizarea cercetărilor organelor de contrainformații militare, conducera DGP și organizația de partid au fost informate în vederea dispunerii măsurilor care se impuneau în acest caz. Cele două instituții însă s-au dovedit extrem de blânde cu ofițerul Ficioru, mărginindu-se doar la a-l avertiza.

Un alt aspect negativ apărut în cariera profesională a ofițerului Ficioru și reliefat de raportul căpitanului Georgescu Aurel, a fost o problemă ce ținea de viața personală a colonelului Ficioru – disputa acestuia cu fiul său în privința dorinței celui din urmă de a părăsi definitiv țara³⁰.

Cu alte cuvinte, dosarul deschis în martie 1981 de către organele de contrainformații militare pe numele colonelului Ficioru Ioan a fost închis în ziua de 16 iulie 1982, când șeful Serviciului 14 – colonelul Calotă Petru, a aprobat raportul căpitanului Georgescu Aurel.

Dintr-o notă „strict secretă” datată 14 august 1985, aflăm că fiul colonelului Ficioru Ioan și familia sa au reușit în cele din urmă să părăsească România la 13 decembrie 1983, stabilindu-se în orașul american New-York³¹.

Colonelul în rezervă Ion Ficioru a făcut parte și din stafful tehnic al filmului românesc „Binecuvântată fii, închisoare...” regizat de Nicolae Mărgineanu în 2002.

penitenciarului Spital București”. Documentul este semnat de către colonelul Vasile Ion-șef al Biroului 1 din Serviciul 14 al Direcției a IV-a-DSS. *Ibidem*, vol. II, ff. 36-38.

³⁰ *Ibidem*, vol. I, ff. 88-89.

³¹ Notă „strict secretă” din 14 august 1985. *Ibidem*, vol. I, f. 5.

Ficioru a fost consultantul acestui film fiindu-i recomandat regizorului Mărgineanu de către conducerea DGP. Scenariul lung metrajului a avut la bază memoriile fostei deținute politice Nicole Valéry Grosu (născută Bruteanu), „Binecuvântată fii, închisoare...”³² (în rolul principal o găsim pe actrița Maria Ploae). Acțiunea filmului se petrece în locurile de deținere prin care a trecut Nicole Valéry Grosu în perioada 1949 – 1953: închisoarea Malmaison, Centrul de Triere Rahova – Ghencea, penitenciarul Mislea, Canalul Dunăre – Marea Neagră și penitenciarul Târgșor.

În cursul anilor 2010 și 2011, experții IICCMER l-au contactat telefonic în mai multe rânduri pe colonelul în rezervă Ficioru Ioan în vederea acordării unui interviu, însă de fiecare dată când a răspuns la telefon acesta și-a declinat identitatea spunând că persoana căutată nu este acasă sau a refuzat acordarea unui interviu.

Grade succesive: locotenent (23 aug. 1950); locotenent major (15 apr. 1954); căpitan (1 mai 1957); maior (23 aug. 1962); locotenent colonel (23 aug. 1968); colonel (12 dec. 1978)

Decorații: Medalia „A 5-a aniversare a Republicii Populare Române” (24 dec. 1952); Medalia „Meritul Militar” clasa a II-a (1955); Medalia „Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orânduirii de stat” (1959); Medalia „A XX-a aniversare a eliberării Patriei” (1964); Medalia „A XXV-a aniversare a eliberării Patriei” (1968); Medalia „A 50-a Aniversare a Partidului Comunist Român” (1971); Medalia „25 de ani de la proclamarea Republicii” (1972); Medalia „30 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă” (1974); Ordinul „În serviciul patriei socialiste” (1965); Ordinul „Meritul Militar”, clasa a II-a (1970) și clasa I (1976)

Pedepse: „muștrare” atitudine nereglementară față de șef (mart. 1952); „observare” pentru că în ziua de 9 octombrie 1953 a transferat mai mulți deținuți care posedau o serie de obiecte nepermise (ian. 1954); 5 zile de arest la garnizoană pentru că a folosit în interes personal foi de drum CFR (apr. 1955); „observare” pentru armament

³² Nicole Valéry Grosu, *Binecuvântată fii, închisoare...*, ediția a II-a revizuită și adăugită, București, Ed. Duh și Adevăr, 1998.

murdar găsit în unitate cu ocazia unui control (nov. 1955); 5 zile de arest la garnizoană pentru evadarea deținutului Mandache (iun. 1956); 2 zile de arest la garnizoană pentru nerespectarea unor ordine referitoare la aplicarea Decretului nr. 720/1956 pentru reglementarea punerii în libertate înainte de termen, pe baza muncii prestate și bune comportări; ofițerul a folosit deținuți la lucrările de pontaj (4 febr. 1958); 2 zile de arest la garnizoană pentru nerespectarea unor ordine (11 febr. 1958); 20 zile de arest la garnizoană pentru lipsă de îndrumare a gestionarilor (iun. 1958); 10 zile de arest la garnizoană pentru nerespectarea ordinelor (nov. 1958); „observare” pentru că deținuții de drept comun Cojocaru Petre și Ghidiu Iosif au fost eliberați mai devreme din cauza neglijenței subordonaților (mart. 1963); 7 zile de arest la garnizoană pentru că a tolerat unele abateri ale subordonaților și nu a luat măsuri disciplinare împotriva lor (iun. 1963); „observare” pentru superficialitate în muncă (aug. 1963); „muștrare” pentru lipsă de control (sept. 1964); „muștrare” pentru că nu a îndrumat și controlat subordonații (febr. 1965); „observare” pentru deficiențe în aplicarea Decretului nr. 720/1956 (iul. 1965); „observare” pentru superficialitate în redactarea unui raport care privea o evadare (dec. 1969); „avertisment că nu corespunde pe deplin funcției ce ocupă” pentru lipsă de exigență și fermitate în luarea unor măsuri organizatorice la penitenciarul Văcărești (1970); „muștrare” pentru o serie de lipsuri pe linie de pază constatate cu ocazia unui control la Secția „Arcuda” (iun. 1974); „muștrare” pentru lipsă de control asupra păstrării și manipulării armamentului din unitate (1978); 3 zile de arest cu îndeplinirea serviciului pentru lipsă de control și îndrumare a subordonaților (?)